

RUSKÝ JAZYK

1.Charakteristika predmetu.

Vyučovací predmet druhý cudzí jazyk patrí medzi všeobecno vzdelávacie predmety a spoločne s vyučovacím predmetom anglický jazyk, slovenský jazyk a literatúra, resp. jazyk národnostnej menšiny a literatúra vytvára vzdelávaciu oblasť Jazyk a komunikácia.

Vzhľadom na široké využitie cudzích jazykov v súkromnej a profesijnej oblasti života, či už pri ďalšom štúdiu, cestovaní, spoznávaní kultúr aj práci, sa dôraz pri vyučovaní cudzích jazykov kladie na praktické využitie osvojených kompetencií, efektívnu komunikáciu a činnostne zameraný prístup. Komunikácia v cudzích jazykoch je podľa Európskeho referenčného rámca (ES, 2007, s. 5) založená na schopnosti porozumieť, vyjadrovať myšlienky, pocity, fakty a názory ústnou a písomnou formou v primeranej škále spoločenských a kultúrnych súvislostí podľa želaní a potrieb jednotlivca.

Výučba druhého cudzieho jazyka smeruje k dosiahnutiu komunikačnej úrovne A1 podľa Spoločného európskeho referenčného rámca pre jazyky (SERR) na konci nižšieho stredného vzdelávania. Označenie úrovne A1 je používateľ základného jazyka.

Charakteristika ovládania ruského jazyka na úrovni A1 podľa SERR je nasledujúca: Rozumie známym každodenným výrazom a najzákladnejším slovným spojeniam, ktorých účelom je uspokojenie konkrétnych potrieb, a tieto výrazy a slovné spojenia dokáže používať. Dokáže predstaviť seba aj iných a dokáže klásť a odpovedať na otázky o osobných údajoch, ako napríklad kde žije, o ľuďoch, ktorých pozná, a o veciach, ktoré vlastní. Dokáže sa dohovoriť jednoduchým spôsobom za predpokladu, že partner v komunikácii rozpráva pomaly a jasne a je pripravený mu pomôcť (SERR, 2013, s. 26).

ISCED 2 – nižšie stredné vzdelávanie	
Názov predmetu:	Ruský jazyk
Ročník:	šiesty
Časová dotácia:	2 h týždenne/ 66 h ročne
Počet hodín v ŠVP:	1 h týždenne/ 33 h ročne
Počet hodín v ŠkVP:	2 h týždenne/ 66 h ročne
Vyučovaci jazyk:	slovenský

2. Ciele predmetu

Všeobecné ciele vyučovacieho predmetu ruský jazyk vychádzajú z modelu všeobecných kompetencií a komunikačných jazykových kompetencií, ako ich uvádza Spoločný európsky referenčný rámec pre jazyky (ŠPÚ, 2013). Pri formulácii cieľov vyučovacieho predmetu sa zdôrazňuje činnostne zameraný prístup - na splnenie komunikačných úloh sa žiaci musia zapájať do komunikačných činností a ovládať komunikačné stratégie.

Cieľom vyučovacieho predmetu ruský jazyk je umožniť žiakom:

- efektívne používať všeobecné kompetencie, ktoré nie sú charakteristické pre jazyk, ale sú nevyhnutné pre rôzne činnosti, vrátane jazykových činností,
- využívať komunikačné jazykové kompetencie tak, aby sa komunikačný zámer realizoval vymedzeným spôsobom,
- v receptívnych jazykových činnostiach a stratégiách (počúvanie s porozumením, čítanie s porozumením) spracovať hovorený alebo napísaný text ako poslucháč alebo čitateľ,
- v produktívnych a interaktívnych jazykových činnostiach a stratégiách (ústny prejav, písomný prejav) vytvoriť ústny alebo písomný text,
- používať hovorené a písané texty v komunikačných situáciách na konkrétne funkčné ciele.

3 .Kompetencie

„Používatelia jazyka a učiaci sa jazyk využívajú mnoho kompetencií, ktoré získali vďaka svojim predchádzajúcim skúsenostiam, a ktoré môžu aktivovať tak, aby mohli plniť vzdelávacie úlohy a aktivity v komunikačných situáciách, v ktorých sa nachádzajú. Kompetencie sú súhrnom vedomostí, zručností a vlastností, ktoré umožňujú jednotlivcovi konať“ (SERR, 2013, s. 12, 103).

Podstatou jazykového vzdelávania je, aby žiak dokázal:

- riešiť každodenné životné situácie v cudzej krajine a v ich riešení pomáhať cudzincom, ktorí sú v jeho vlastnej krajine,
- vymieňať si informácie a nápady s mladými ľuďmi a dospelými, ktorí hovoria daným jazykom a sprostredkovať im svoje myšlienky a pocity,

- lepšie chápať spôsob života a myslenia iných národov a ich kultúrne dedičstvo.

Dôležité kompetencie pri vytváraní a udržiavaní interaktívneho učebného prostredia v škole sú:

- kritické myslenie, t. j. schopnosť nachádzať, analyzovať a vyberať informácie s využívaním interdisciplinárnych znalostí, rozmanitých zručností a kritického prístupu,
- prijímanie informovaných rozhodnutí a schopnosť zmeny pozícií zoči voči presvedčivým a pádnym argumentom,
- tvorivé myslenie, t. j. schopnosť nachádzať nové, nezvyčajné spôsoby spájania faktov v procese riešenia problémov,
- prosociálne a prospoločenské myslenie, t. j. schopnosť analyzovať fakty a problémy v súvislosti s potrebami iných a spoločnosti ako celku.

3.1 Všeobecné kompetencie

Všeobecné kompetencie sú tie, ktoré nie sú charakteristické pre jazyk, ale ktoré sú nevyhnutné pre rôzne činnosti, vrátane jazykových činností (SEERR, 2013, s.12).

Žiak dokáže:

- uvedomelo získavať nové vedomosti a spôsobilosti,
- opakovať si osvojené vedomosti a dopĺňať ich,
- uvedomovať si a používať stratégie učenia sa pri osvojovaní si cudzieho jazyka,
- chápať potrebu vzdelávania sa v cudzom jazyku,
- dopĺňať si vedomosti a rozvíjať komunikačné jazykové činnosti a stratégie, prepájať ich s poznaným, systematizovať ich a využívať pre svoj ďalší rozvoj a reálny život,
- kriticky hodnotiť svoj pokrok, prijímať spätnú väzbu a uvedomovať si možnosti svojho rozvoja,
- udržať pozornosť pri prijímaní poskytovaných informácií,
- pochopiť zámer zadanej úlohy,
- účinne spolupracovať vo dvojiciach i v pracovných skupinách,
- aktívne a často využívať doteraz osvojený cudzí jazyk,
- využívať dostupné materiály pri samostatnom štúdiu,
- byť otvorený kultúrnej a etnickej rôznorodosti.

3.2 Komunikačné jazykové kompetencie

Komunikačné jazykové kompetencie sú tie, ktoré umožňujú učiacemu sa konať s použitím konkrétnych jazykových prostriedkov (SEERR, 2013, s. 12). Na uskutočnenie komunikačného zámeru a potrieb sa vyžaduje komunikačné správanie, ktoré je primerané danej situácii a bežné vo vybraných krajinách, kde sa hovorí ruským jazykom.

Komunikačné kompetencie sa skladajú z týchto zložiek:

- jazykové kompetencie,
- sociolingválne kompetencie,
- pragmatické kompetencie.

Jazykové kompetencie

Žiak dokáže:

- používať iba základný rozsah jednoduchých výrazov týkajúcich sa osobných údajov a potrieb konkrétneho typu,
- používať základný repertoár slovnej zásoby izolovaných slov a slovných spojení vzťahujúcich sa na dané konkrétne situácie,
- používať iba obmedzené ovládanie základných gramatických štruktúr a typov viet, ktoré sú súčasťou osvojeného repertoáru,
- ovládať výslovnosť obmedzeného repertoáru naučených slov a slovných spojení, zrozumiteľnú pre rodených hovoriacich, ktorí sú zvyknutí komunikovať s hovoriacimi pochádzajúcimi z jazykovej skupiny daného učiaceho sa,
- odpísať známe slová a krátke slovné spojenia, napríklad jednoduché pokyny alebo inštrukcie, názvy každodenných predmetov, názvy obchodov a bežne používané ustálené spojenia,
- vyhláskovať svoju adresu, štátnu príslušnosť a ostatné osobné údaje (SERR, 2013, s. 111 – 119).

Sociolingválne kompetencie

Žiak dokáže:

- nadviazať základnú spoločenskú konverzáciu tak, že používa najjednoduchšie spôsoby vyjadrenia zdvorilosti: pozdraviť sa, rozlúčiť sa, predstaviť sa, poďakovať sa, ospravedlniť sa atď. (SERR, 2013, s. 123).

Pragmatické kompetencie

Žiak dokáže:

- spájať slová alebo skupiny slov pomocou najzákladnejších lineárnych spojovacích výrazov, napríklad „a“ alebo „potom“,
- zvládnuť veľmi krátke izolované a väčšinou vopred naučené jazykové prejavy, s mnohými pauzami, ktoré sú nevyhnutné na hľadanie výrazových prostriedkov, na artikuláciu menej známych slov a na pokusy o vhodnejšiu formuláciu (SERR, 2013, s. 127, 131).

Obsahový štandard:

Predazbukové obdobie:	Vzdelávanie a práca v škole, v triede Rodina a spoločnosť
Azbukové obdobie:	Rodina a spoločnosť Azbuka Domov a bývanie Človek a príroda, rieka Domov a bývanie, v izbe Krajiny, mestá a miesta Bratislava

	Obchod a služby V obchodnom dome Vzdelávanie a práca, na hodine kreslenia Voľný čas, záľuby, na klzisku Azbuka – alfavit Rodina a spoločnosť/ Opakovacia lekcija
Poazbukové obdobie:	Voľný čas a záľuby, môj deň Záverečné opakovanie
TÉMA:	
Úvodné práce v triede:	Úvod, pozdravy Školské potreby V triede Rodina Hračky Jedlo, nápoje Odev, obuv
Farby:	Zhrnutie učiva predazbukového obdobia Tlačená a písaná azbuka Písmená a,o,k,m,t
Kto je tam:	Písmená e,n ja Ukazovacie zámená Písmená d,p Písmena i, u Text: Doma
Sloveso mať:	Písmená v,e (je) Písmená l,r
Text:	Rieka
Ruské rodné mená	Písmená b,z
Text:	V izbe
Rozhovor:	Písmená s,g Kde je mesto Dialógy: Kde sú mestá Písmená c,f
Bratislava, slov. zásoba	Písmená y, mäkký znak
Rozhovor o Moskve	Minulý čas slovesa byť Písmená jo (o), ju (u)
V obchodnom dome	Písmeno j Sloveso mať Písmená č,šč
Text: Na hodine	Písmená ž,š

Text: Dvaja priatelia	Sloveso žiť (bývať)
Deň ruského jazyka	Báseň: Ira a jež Písmená ch, tvrdý znak
Text: Na klzisku	Slovesá hrať, fandiť+predložka
Básen: Azbuka - alfavit	
- List priateľovi	
- Text: Rozdelil	
- Projekt: Azbuka	
- Písaná azbuka	
Môj deň	Tvorba prísloviak času Vyjadrenie času Slovesá v 1. osobe, sg. prít. času
Báseň: Skoro ráno	

5. Výkonový štandard:

- Žiak má pochopiť význam ruského jazyka pre komunikáciu v EÚ a vo svete
- Osvojiť si pozdravy: *Zdravstvuj (-te), Do svidania*
- Vedieť reagovať na rečové modely typu: *Kak tebja zovut?*
Meňa zovut.....
- Vedieť pomenovať a poprosiť si základné školské pomôcky
- Rozumieť základným ruským pokynom a inštrukciám učiteľa. Vedieť reagovať na rečové modely typu: *Što eto?, Kto eto?*. Oboznámiť sa s prízvukom a intonáciou ruskej vety.
- Vedieť pomenovať členov rodiny a reagovať na rečové modely typu: *U tebja jest'...? Da jest'. (Net)*.
- Vedieť pomenovať hračky na obrázku a básničku Hračky naspamäť.
- Naučiť sa pomenovať základné potraviny
- Vedieť vymenovať základné časti odevu u chlapcov a dievčat.
- Naučiť sa pomenovať základné farby.
- Vedieť používať osvojené slová a slovné spojenia v známych rečových situáciách.
- Vedieť porovnať písmená azbuky s latinkou.
- Vedieť čítať a písať malé i veľké písmená azbuky.
- Vedieť počúvať s porozumením a čítať text *Kto je tam*.
- Osvojiť si ukazovacie zámená *eto, eta, etot*.
- Vedieť správne používať bezsponové vety a predložkové väzby typu *U meňa jest'.....*
- Osvojiť si výslovnosť samohlásky *E,e* v rôznych pozíciách.
- Oboznámiť sa s ruskými rodnými menami a ich domácimi skratkami
- Vyjadrenie záporu slovom *net* a časticou *ne*.
- Hovoriť podľa mapky, kde sú mestá – blízko, ďaleko, neďaleko.

- Osvojiť si základné poznatky o Bratislave. Vedieť reagovať na rečové modely typu: *Kto ty? Ty odkuda? Što na fotografii? Što v gorode?*
- Jednoduchými vetami opísať dej podľa obrázku.
- Osvojiť si časovanie slovesa byť v minulom čase: *byl, byla, bylo, byli*.
- Osvojiť si pravidlá čítania písmen *ja, je, jo, ju* a mäkký znak vo všetkých polohách slova. Uvedomiť si rozdiel v písaní mäkkých slabík v slovenčine a ruštine.
- Rozvíjať reč správnym používaním konštrukcie na vyjadrenie slovesa mať.
- Nominatív jednotného čísla prídavných mien typu *vysokij, nizkij, novyj, staryj, sovremennyj, starinnyj*.
- Rozvíjať reč správnym používaním konštrukcie na vyjadrenie slovesa mať.
- Osvojiť si zápor sloviess časticou *ne* a porovnať so slovenčinou.
- Ovládať výslovnosť tvrdých nepárových spoluhlások ž, š.
- Vedieť počúvať s porozumením a čítať text.
- Osvojiť si časovanie slovesa žiť v prítomnom čase.
- Osvojiť si slovnú zásobu, vedieť počúvať a porozumením a čítať text: Na klzisku
- Vedieť tvoriť vety so slovesami hrať, fandiť + predložka a časovať sloveso fandiť.
- Prečítať a napísať list priateľovi.
- Vytvoriť projekt s využitím azbuky a odprezentovať ho.
- Naučiť sa pracovať s rusko-slovenským a slovensko-ruským slovníkom.
- Vedieť vyjadriť príslovky času na otázku *Kogda?* – *utrom, dňom, večerom, noču*.
- Reagovať na rečové modely typu: *Kotoryj čas? Alebo Skolko vremeni? Celé hodiny 1 – 12 + slovo čas, časa, časov*.
- Používať správne koncovky sloviess v 1. osobe, sg. prít. času – *u, ju*.
- Reagovať na rečové modely typu: *V ktorom čase? Kogda?*
- Rozvíjať si reč čítaním hádaniek a vtipov.
- Zopakovať si učivo 6. ročníka.

Prierezové témy

Sú integrované do jednotlivých tematických celkov.

Metódy, formy a postupy vyučovania ruského jazyka

Riadené, kontrolované techniky:

- Organizačné techniky: organizácia triedy, delenie do skupín a pod.
- Zadanie úlohy, uvedenie žiakov do problematiky: sústredenie pozornosti žiakov na cieľ, navodenie situácie, otázky a pod.
- Vysvetlenie učiva
- Čítanie s porozumením
- Kontrola žiackych prác, ústnych odpovedí
- Otázky - odpovede
- Odpisovanie (z tabule, z učebnice a pod.)
- Identifikácia, zisťovanie: žiaci vyberajú, zisťujú správnu možnosť, postup riešenia

- opakovanie a kontrola získaných vedomostí formou testov, písomných prác

Čiastočne riadené, kontrolované techniky:

- brainstorming
- príprava: učenie sa žiakov, čítanie, samostatná práca a pod.

Voľné, neriadené, nekontrolované techniky:

- hry
- riešenie problému
- simulácia (simulácia, napodobňovanie životných situácií)

Učebné zdroje:

- učebnice, pracovné zošity
- odborná literatúra
- vlastné materiály
- internet

Hodnotenie predmetu

Žiaci v 6. ročníku sú hodnotení podľa aktuálneho Metodického pokynu na hodnotenie žiakov

Hodnotiace portfólio :

- Kontrolné práce – po tematických celkoch
- Analýza výsledkov rôznych činností
- Sledovať systematickú prípravu na vyučovanie (domáce úlohy)